

**OPETUSMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO TURUN KAUPPAKORKEAKOULUN
VUODEN 2008 TOIMINNASTA**

1. TULOKSELLISUUS JA TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1.1. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Yliopiston toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus perustutkintokoulutuksessa ovat kohentuneet edellisestä vuodesta, mikä selittyy pääosin tutkinnonuudistukseen liittyvän siirtymäajan päättymisellä. Tutkimuksessa ja jatkotutkintokoulutuksessa toiminnan tuottavuus on edelleen heikentynyt.

Edellisten vuosien tapaan liiketaloudellisen toiminnan tulotavoite saavutettiin, mutta kannattavuustavoitteesta jäätin. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 89 %. Yliopiston omin varoin jäi katettavaksi 0,6 M€. Yliopiston hankkima täydentävä rahoitus väheni edellisestä vuodesta, mutta asetettu tavoite saavutettiin.

Turun yliopisto ja Turun kauppakorkeakoulusta muodostuva Turun yliopisto aloittaa toimintansa vuoden 2010 alusta. Yliopisto on päättänyt siirtää yliopistojen palvelukeskus CERTIAN asiakkuuteen taloushallinnon osalta vuoden 2009 aikana.

1.2. TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

Yliopiston nykyisessä strategiassa on kuusi eri koulutus- ja tutkimusalojen hyödynnettävissä olevaa horisontaalista erityisosaamiseen alaa. Yliopiston tieteellisten julkaisujen määrä on vähentynyt 2000-luvun puolivälistä lähtien, mutta julkaisuihin on viitattu aiempaa enemmän. Vaiheittaisesta siirtymisestä neliportaiseen opettajan- ja tutkijanuramalliin on päätetty Turun yliopiston kanssa.

Tohtorintutkintotavoitteen saavuttamisaste oli vain 62 %. Väittelijöiden mediaani-ikä oli tavoitteen mukainen. Ulkomaalaisten osuus tutkijankoulutettavista jäi tavoitteesta ja tutkijakoulussa ei ollut yhtään ulkomaalaista opiskelijaa.

Myönteinen kehitys samana keväänä tai edellisenä syksynä toisen asteen päättäneiden osuuden kasvattamiseksi yliopistojen uusista opiskelijoista kääntyi valtakunnallisella tasolla laskusuuntaiseksi.

Yliopistoa kehoitettiin arvioimaan, ovatko sen käyttämät opetuksen ja ohjauksen kehittämis- ja tukitoimet riittäviä ja tarkoituksenmukaisia tutkintotavoitteiden saavuttamiseksi. Tutkinnonuudistuksen siirtymäaika vaikutti ylempien korkeakoulututkintojen tavoitteen selvään ylittymiseen, mikä näkyi myös Porissa tapahtuvassa koulutuksessa. Myös alempien tutkintojen määrä kasvoi.

Yliopisto läpäisi Korkeakoulujen arviointineuvoston suorittaman laadunvarmistusjärjestelmän auditoinnin ja on kiinnittänyt huomiota arvioinnissa esiin tuotuihin kehittämiskohteisiin. Opiskelijoilta ja valmistuneilta kerättyä palautetta on hyödynnetty opetuksen kehittämisessä.

Keskuskauppakamarin yliopistovertailussa yliopisto sijoittui kärkeeseen opetuksen ja tutkimuksen kansallisessa vertailussa, mikä todentaa koulutuksen ja tutkimuksen työelämärelevanssia.

Yliopistolla on yhteistyökumppanuudet keskeisten välittäjäorganisaatioiden kanssa tutkimustulosten hyödyntämisessä. Tärkeänä tukitoimena keksintöjen ja ideoiden edistämiseksi on Tekesin TULI-rahoitus (tutkimuksesta liiketoimintaa). Yliopistossa aikuiskoulutus on kehittynyt avoimen yliopisto-opetuksen ja täydennyskoulutuksen kasvuna.

Työn luonteen perusteella määräaikaisissa palvelussuhteissa olleiden määrä on laskenut yliopistoissa.

Yliopiston tulee edistää opiskelijavalintoja siten, että siirtyminen toiselta asteelta yliopistoon nopeutuu.

Yliopiston tulee liikkuvuuden edistämisen lisäksi varmistamaan opintoprosessin ja tutkijakoulutuksen aikana monipuolisten kansainvälisten valmiuksien syntyminen.

Yliopiston tulee kehittää edelleen jatkokoulukseen pääsyn kriteereitä ja tutkijankoulutusta osana yliopiston laatujärjestelmää tavoitteena entistä suunnitelmallisempi ja ohjattu, määräaikainen jatkokoulutus.

Yliopiston tulee varmistaa avoimen yliopisto-opetuksen ja erillisten opinto-oikeuksien tarjonnan, opinto-ohjauksen ja tiedotuksen avulla, ettei työikäisen aikuisväestön tutkinnon osien suorittamistarve suuntaudu epätarkoituksenmukaiseen tutkinto-opiskeluun. Omaehtoisen tarjonnan lisäksi tutkinnon osien saatavuutta parannetaan myymällä erityisesti kelpoisuuden tuottavaa koulutusta täydennyskoulutuksena työnantajille.

Yliopiston tulee tarkastella säännöllisesti määräaikaisten palvelussuhteittensa kehitystä ja vähentäviä toimenpiteitä tulee jatkaa. Erityistoimia tulee kohdistaa ikääntyvän henkilöstön työkyvystä ja jaksamisesta huolehtimiseen työurien pidentämiseksi ja osaamispotentiaalain säilyttämiseksi.

2. TULOKSELLISUUDEN RAPORTOINNIN ASIANMUKAISUUS

Turun kauppakorkeakoulun tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rakenne noudattaa opetusministeriön mallia tilinpäätöksestä yliopistoille. Yliopiston toimintakertomus sisältää tilinpäätösmallin mukaisia toteumatietoja ja tunnuslukuja. Toteutunutta kehitystä on arvioitu verrattuna aikaisempien vuosien tuloksiin ja tavoitteisiin. Vertailuja on tehty myös suhteessa yliopiston kannalta keskeisiin muihin yliopistoihin.

Yliopisto on raportoinut tuottavuushankkeiden ja rakenteellisen kehittämisen toimenpiteiden henkilöstövaikutuksia siten, että toimenpiteiden vaikutuksia voidaan arvioida. Yliopisto ei ole ilmoittanut korkeakoulueksintölakiin liittyviä tilastotietoja.

Turun kauppakorkeakoulu on ottanut työajan seurantajärjestelmän koko henkilöstön käyttöön 1.10.2008 alkaen. Järjestelmän käyttöaste viimeiseltä vuosineljännekseltä on kattava. Työkustannustiedot tätä aikaisemmalta kaudelta on koottu kirjanpidon kirjauksista ja työsuunnitelmista.

Yliopiston tulee ilmoittaa Valtiontalouden tarkastusviraston lisäksi myös opetusministeriölle 14.8.2009 mennessä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt kirjanpidon sisäisen valvonnan puutteiden johdosta.

Yliopiston kustannusten seuranta ja työajankohdentamisjärjestelmää tulee kehittää osana kokonaiskustannusmalliin siirtymistä.

3. OPETUSMINISTERIÖN TOIMENPITEET TULOKSELLISUUDEN PARANTAMISEKSI

Korkeakoulupolitiikan tavoitteet vuosille 2007-2012 on asetettu Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa, joka koulutustarjonnan osalta tarkistetaan vuoden 2009 aikana. Opetusministeriö (OPM) on määritellyt rakenteellisen kehittämisen suuntaviivat maaliskuussa 2008. Rakenteellisen kehittämisen toimenpideohjelmaa vuodesta 2010 alkaen sisällytetään osaksi Tutkimus- ja innovaationeuvoston linjauksia, joihin tulee sisällyttämään myös sektoritutkimuksen rakenteellinen kehittäminen.

Yliopistojen taloudellista ja hallinnollista autonomiaa vahvistava lakiesitys on annettu eduskunnalle helmikuussa 2009 ja toimeenpanolain on tarkoitus astua voimaan 1.8.2009. Yliopistouudistukseen liittyen uudistetaan myös Suomen Akatemiaa koskevaa lainsäädäntöä. Kaikki yliopistot toimitivat uudessa oikeushenkilömuodossa 1.1.2010 alkaen. OPM on valmistellut lakiesitykseen liittyen yliopistojen ohjaus- ja rahoitusjärjestelmän uudistamista vuodesta 2010 eteenpäin. OPM jatkaa korkeakoulujen ohjaukseen liittyvää toiminnan ja talouden indikaattoreiden kehittämistä.

OPM toteuttaa hallituksen riihikannanoton mukaisia toimenpiteitä tulevaisuuden kasvuedellytysten turvaamiseksi. Tähän liittyvä korkeakoulutettujen työuria pidentävä hanke valmistuu maaliskuussa 2010. Opiskelijavalintojen kehittämistä koskevat esitykset valmistuvat vuoden 2009 lopussa.

Innovaatiopoliittinen selonteko annettiin eduskunnalle syksyllä 2008 ja innovaatiojärjestelmän kansainvälinen arviointi valmistuu syksyllä 2009. OPM varautuu raportoimaan eduskunnalle korkeakoululeksintölain toivuudesta. Korkeakoulupohjaisen yrittäjyyden edistämisestä valmistui OPM:n ja TEMin suositukset vuoden 2009 alussa.

OPM:n johdolla valmistellaan laajapohjaisessa yhteistyössä ammatillisesti suuntautuneen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistusta. Johtoryhmän toinen väliraportti ehdotuksineen valmistui maaliskuussa 2009. Osana aikuiskoulutuksen kokonaisuudistusta OPM valmistelee erityispätevyysjärjestelmää ja oppisopimustyyppisen täydennyskoulutuksen mallia. Näitä kehitetään tutkintoon johtavan koulutuksen ja korkeakoulun tutkimusvahuuksien kanssa yhteen toimivaksi kokonaisuudeksi.

Hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmässä on päätetty 7.5.2009, että hallinnonalakohtaiset valtiosuudet yhdistetään ja keskitetään valtiovarainministeriöön hallitusohjelman edellyttämässä laajuudessa. Valtiosuus uudistus koskee myös harjoittelukoulujen esi- ja perusopetusta. Yliopistojen tuottavuusohjelman toteuttamista jatketaan aiemmin sovitusti. Tuottavuusohjelman vuosien 2012-2015 lisätoimenpiteet eivät koske yliopistoja.

Yhteistyössä SYLin ja yliopistojen rehtorien neuvoston kanssa valmistellaan opiskelijapalautejärjestelmää. Yliopistojen toiminnan laadun ja laadunvarmistusjärjestelmien kehittämiseksi KKA auditoi kaikkien yliopistojen laadunvarmistusjärjestelmät vuoden 2011 loppuun mennessä. KKA arvioi tutkintorakenneuudistuksen toteutuksen vuonna 2010.

Korkeakouluopiskelijoiden osaamista mittaava OECD:n AHELO-hanke toteutetaan vuosina 2009-2011. Kansallinen osaamisen ja tutkintojen viitekehys valmistuu vuonna 2009.

Kansallisen tutkimuksen infrastruktuuripolitiikan vahvistamiseksi laadittu infrastruktuuritiekartta on valmistunut, ja OPM pyrkii vuoden 2009 aikana edistämään tässä esitettyjä toimenpiteitä.

OPM tukee kansainvälistymistä ja neliportaisen opettajan- ja tutkijanuran kehittämistä rahoitusmallin puitteissa. Tutkijakouluhakua uudistetaan vuoden 2010 hakua varten. Tutkimustoimintaan liittyvää tiedonkeruuta vahvistetaan ja systematisoidaan.

OPM on yhdessä korkeakoulujen kanssa käynnistänyt toimenpidekokonaisuuden (RAKETTI-hanke), jonka tavoitteena on korkeakoululaitoksen ohjauksessa ja vaikuttavuuden seuraamisessa sekä korkeakoulujen sisäisessä johtamisessa tarvittavan tiedon sekä käytössä olevien IT-ratkaisujen laadun, yhteentoimivuuden ja käytettävyyden edistäminen kansallisella tasolla. Yliopistojen yhteinen sähköinen hakujärjestelmä otettiin käyttöön syksyllä 2008. Sähköistä hakujärjestelmää ja sen kautta toteutettavaa yhteishakua kehitetään edelleen palvelemaan yliopistojen opiskelijavalintoja.

LIITTEET

LIITE 1 Määrällisten tavoitteiden toteuma